

Välkomna!

Saltsjön-Mälarens Båtförbunds ordförande
Hans Johansson

SMBF:s miljökommitté

- Lars Fladvad, Solsidans BK
 - Steven Sulja, Stora Hunduddens VF
 - Lotta Rosenberg Linnér, Södra Evlinge BK
 - Jimmy Dominius, Mälarhöjden, sammankallande
-
- Jimmy, Lotta och Jimmy och Hans J sitter också i SBU:s miljökommitté

Program

- 18:20 Småbåtars påverkan på grunda havsvikar - Linda Kumblad
- 18:40 Gifter i varvsplanen – Mona Brantlind
- 19:00 Vad är det som gäller, Skrovmålet forts. – Carl Rönnow
- 19:20 kort paus
- 19:30 Nya regler för godkännande av båtottenfärger – Carl Rönnow
- 19:50 Det finns fossilfria alternativ, drivmedel – Patric Borén
- 20:10 Östersjökontraktet – Claes Bruhn
- 20:30 Toatömning fritidsbåtar – Lotta Rosenberg Linnér
- 20:40 Aktuella miljöfrågor i klubbarna – Jimmy Dominus

Småbåtars påverkan på grunda havsvikar

- En del av projektet Levande vikar (2020-2027)

Linda Kumblad, Joakim Hansen, Sofia Wikström,
Emil Rydin, Åsa Austin

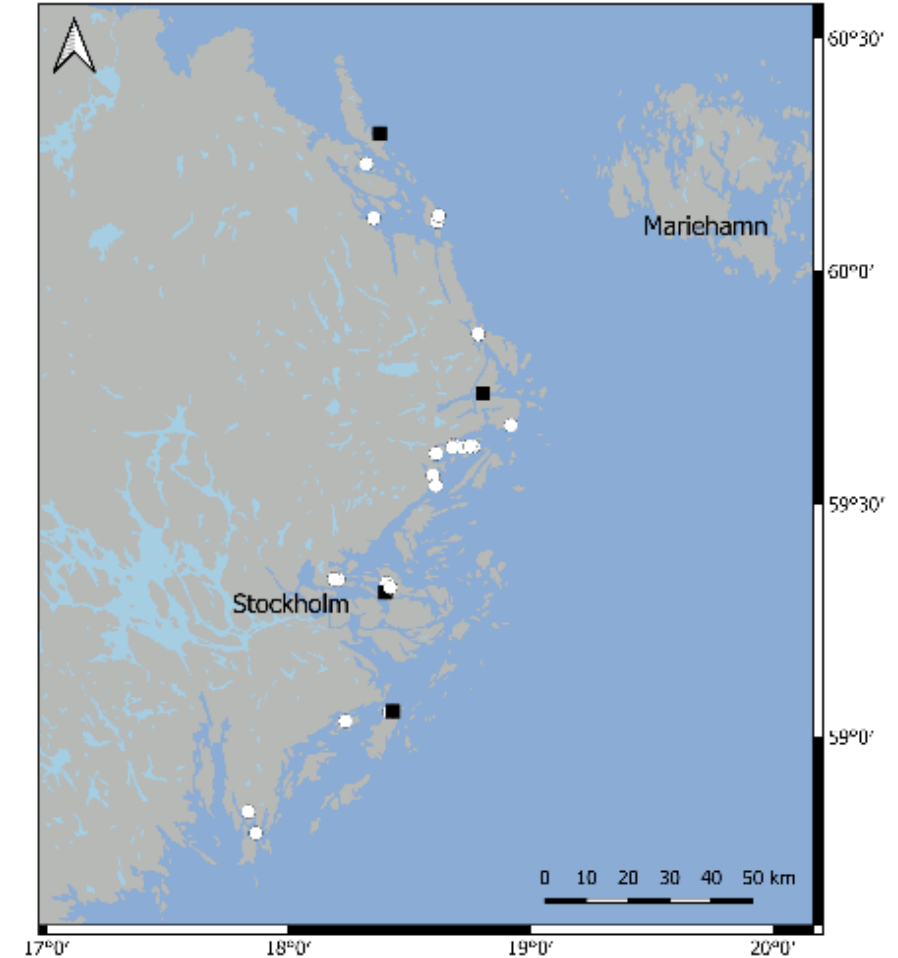
Levande vikar

Levande vikars syften

- Påverkan och relativ betydelse
- Lämpliga åtgärdsmetoder
- Effektivitet och kostnader
- Rekommendationer och vägledning

Metod

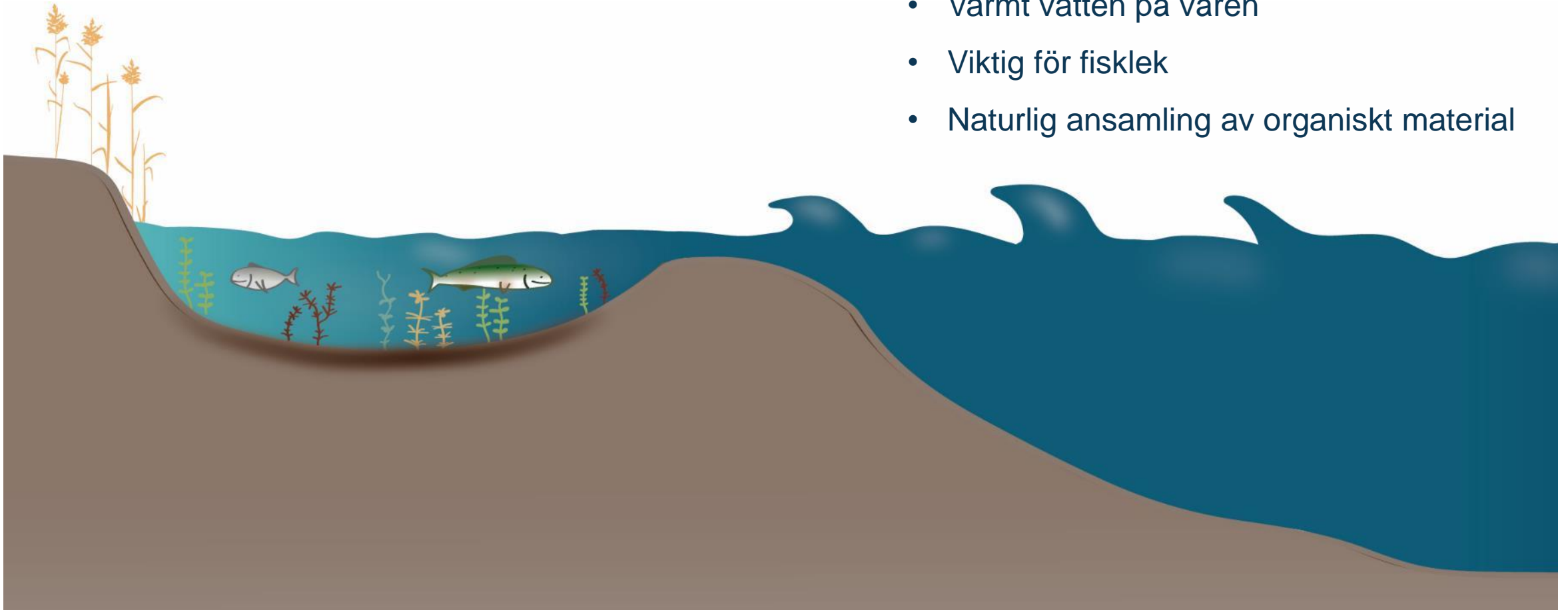
- Restaureringsförsök
- Fallstudier
- Utvärdering

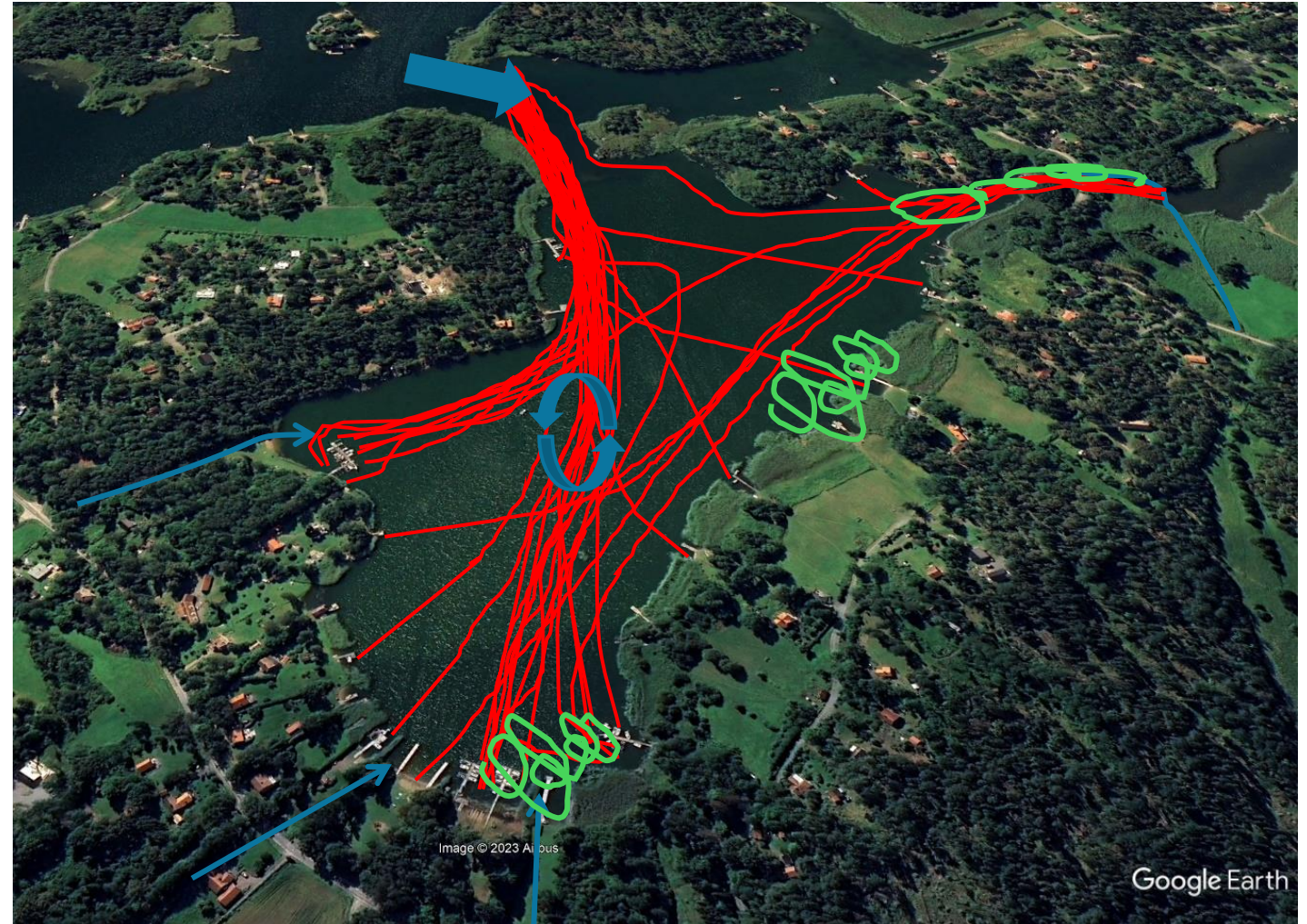
Vågskyddade – Värdefulla – Känsliga

- Litet vattenutbyte
- Varmt vatten på våren
- Viktig för fisklek
- Naturlig ansamling av organiskt material

Älskade – Påverkade

- Sommarstugor, båtliv, fiske, bad, etc.
- Kraftigt påverkade
 - Övergödning
 - Fysisk störning
 - Ändrade födovävar
- Svealandskustens grunda vikar
 - 60-70% måttlig status eller sämre
 - 40% muddrade

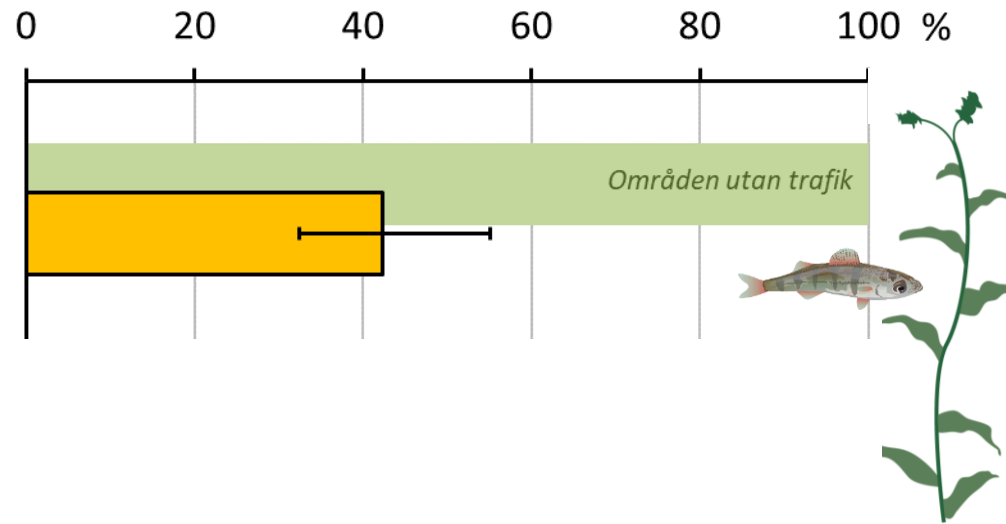

Miljövänligt båtliv kan vara
viktigt för en bättre miljö

Båtlivet påverkar bottenvegetationen

Mängd vegetation

(i förhållande till kontrollområden)

Trafikerade områden

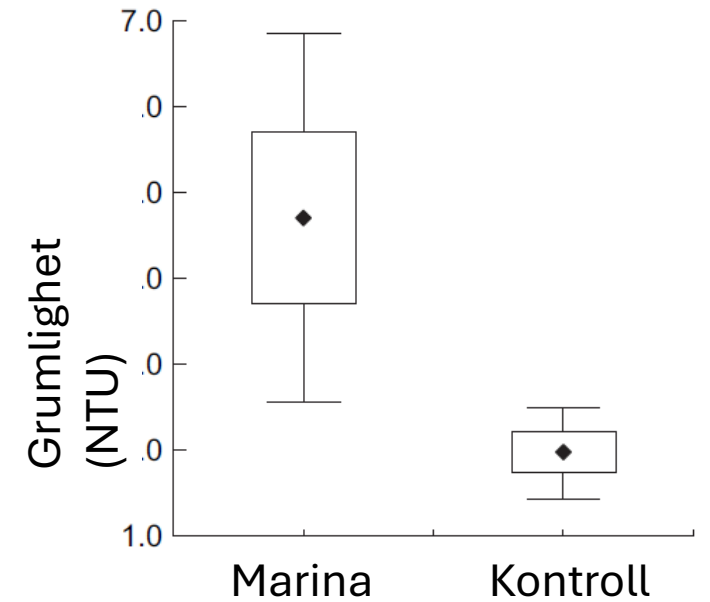
Områden utan trafik

Motsvarar effekt av

- måttlig övergödning
- lokalt överfiske av kustens rovfisk

Grumlighet

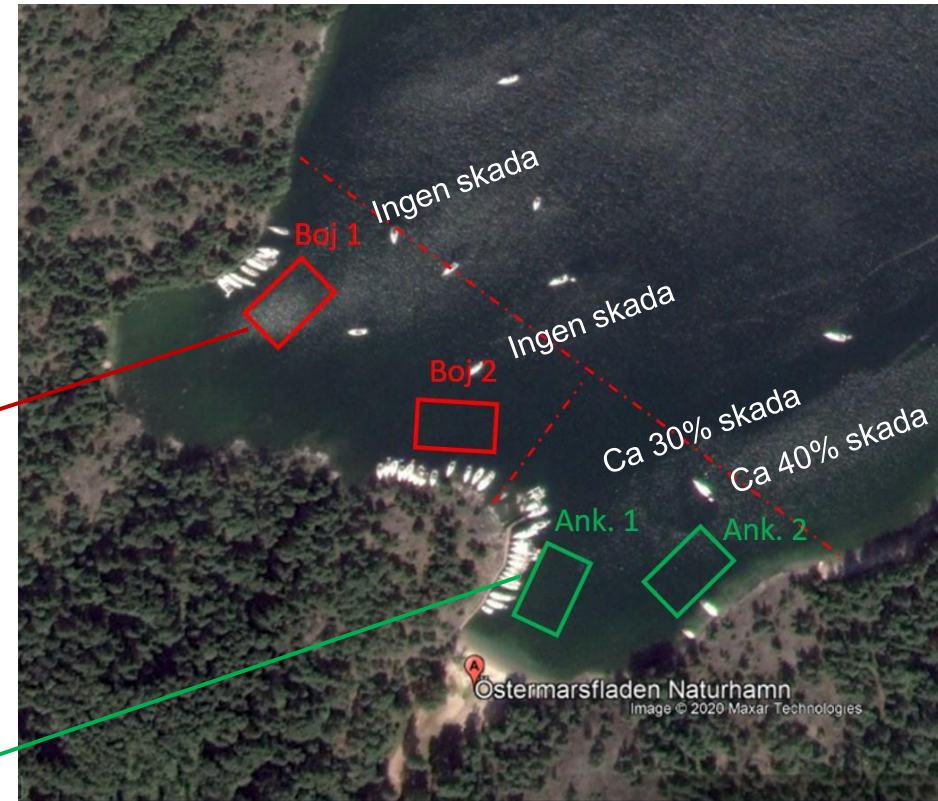

Påverkan från ankring

- Undvik att ankra i känsliga områden
- Se till att inte dragga
- Lyft ankaret rakt upp
- Använd miljövänlig boj om sådana finns

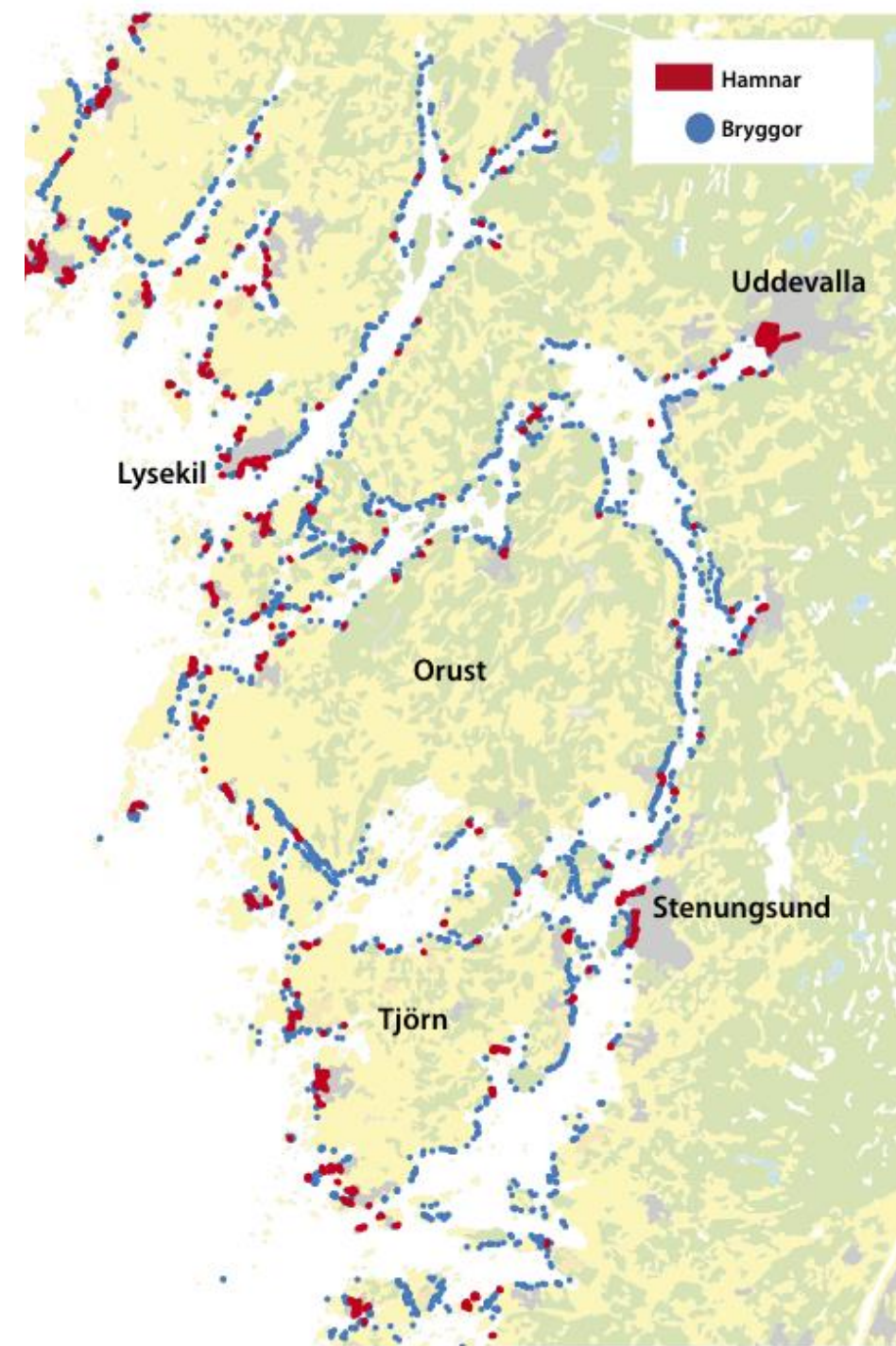

Pilotstudie Östermarsfladen, Nättarö

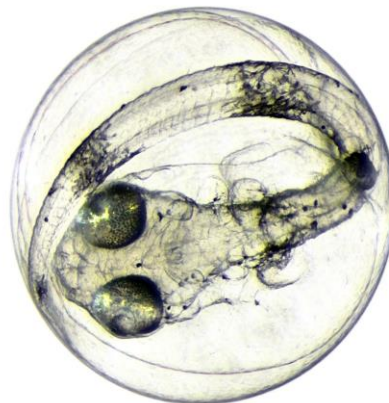
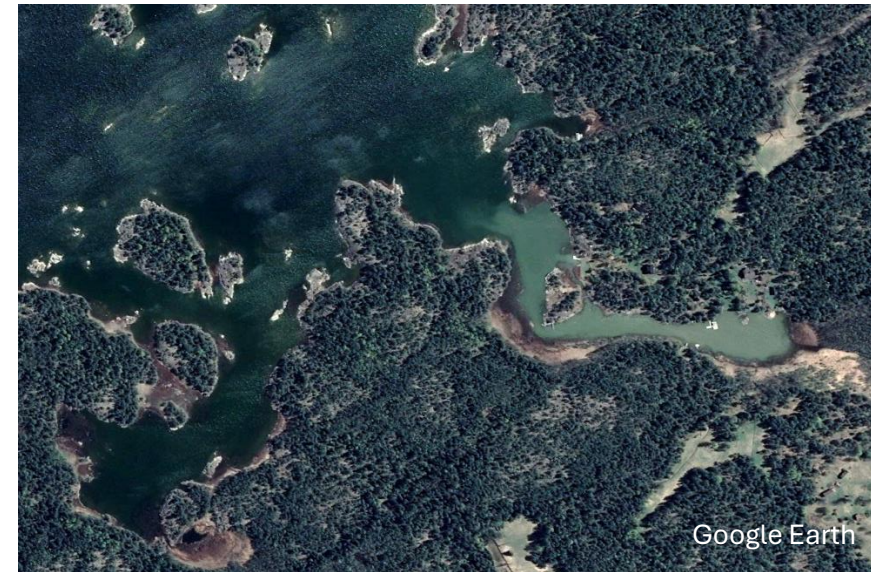
Påverkan från bryggor

- Bryggor och båtar täcker och skuggar
- Växter har stora ljuskrav
 - Skuggning leder till förluster och minskad vegetation upp till 8 m från bryggan
- Flytbryggor skuggar mer än pålade bryggor
- De summerade effekterna kan bli stora
 - Över 500 ha av ålgräset i Västra Götaland påverkas negativt av bryggor

Påverkan från muddring och dumpning

- Muddring förstör bottenmiljön
- Ökad grumlighet och sedimentation
- Risk för långvarig/kronisk effekt
- Vegetation påverkas negativt av minskat ljus
- Fiskägg, fisklarver och musslor är känsliga
- Förändrade vattenrörelser

Fältexperiment om grumling

Undersökta variabler

- Olika båtar
- Körbeteende
- Öppenhet
- Djup (1-3 m)
- Årstid

Experimenten visar att:

- Små motorbåtar kan orsaka kraftig grumling och utsläpp av näring i grunda vikar...
- ... men det går att göra mycket för att minska grumlingen

Undvika grunda områden

- 1 m djup för lätt båt med liten utombordare (8 hk)
- 2 m djup för tyngre båt med större motor (150 hk)

- 3 m djup för dagtursbåt

Köra försiktigt

- Jämn, låg fart (ett par knop)
- Upptiltad motor

Dessutom:

- Ju mer innesluten vik desto mer grumlighet
- Mer inneslutna vikar har gyttjigare bottenar, vilket leder till större påverkan
- Ingen effekt av bottenvegetation på uppgrumlingen
- Ingen skillnad mellan vår och sensommar
- Förhöjd grumlighet upp till 10 min efter en störning

Tack!

Följ oss:

<https://balticwaters.org>

<https://www.su.se/forskning/forskningsprojekt>

<https://www.facebook.com/balticwaters>

<https://www.instagram.com/balticwaters>

Markprovtagning

Kallhälls båtklubb, Järfälla

Mona Brantlind, miljöombud

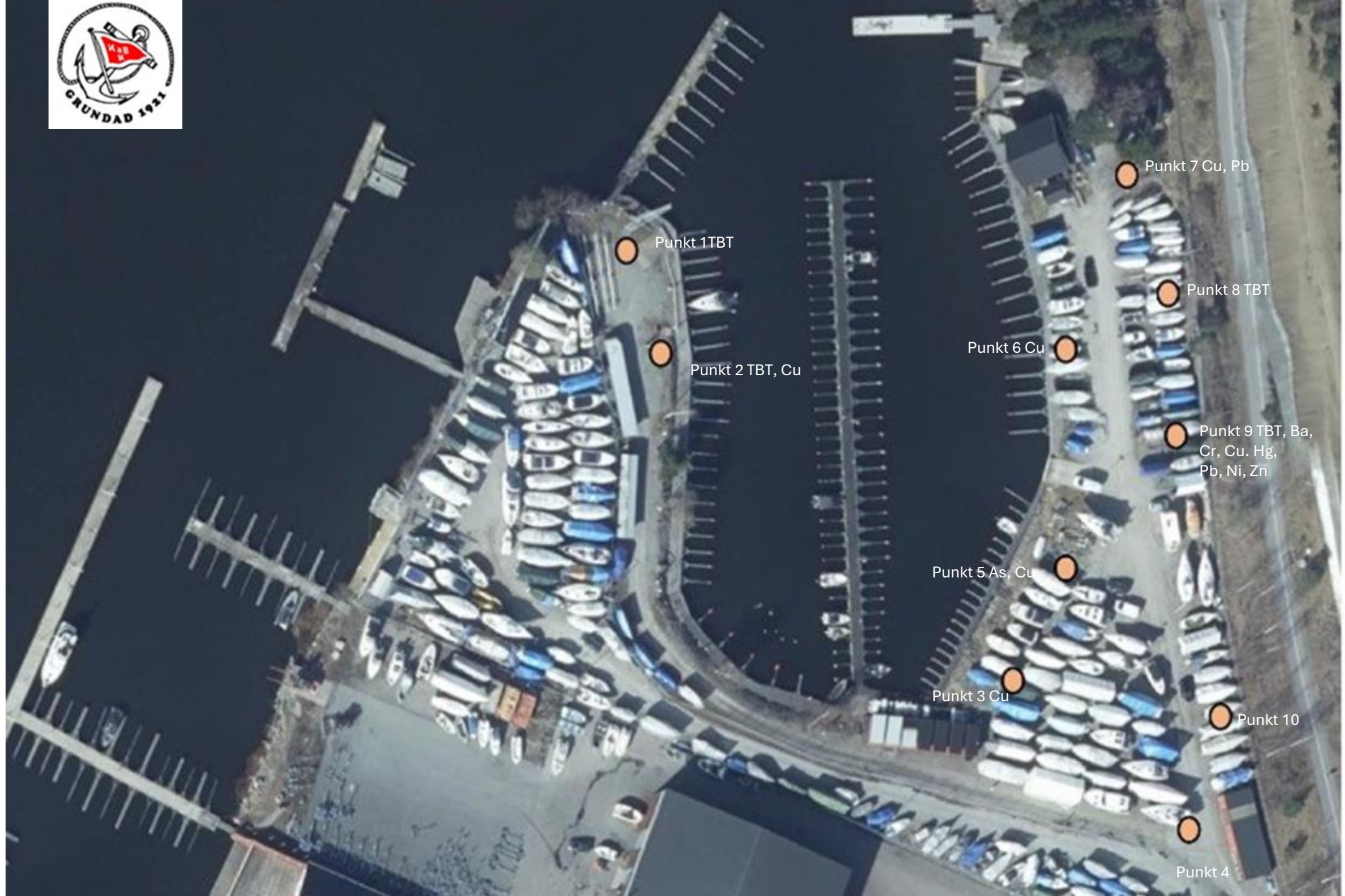
En kort resumé

- Egen provtagning 2017
- Resultat visade på halter över naturvårdverkets riktvärden för mindre känslig mark.
- Möte med kommunen sept 2022
- Föreläggande kom 17/12-2023
- Upphandling av konsult
- Provtagningsplan togs fram 2024

Provtagningen

- Provtagningen skedde slutet av sept/början okt 2024.
- Total kostnad på ca 100 000 kr
- Resultat från mätningen kom i November.
- Höga halter av metaller i vår mark.

Punkt 1 TBT

Punkt 2 TBT, Cu

Punkt 5 As, Cu

Punkt 3 Cu

Punkt 7 Cu, Pb

Punkt 8 TBT

Punkt 9 TBT, Ba,
Cr, Cu, Hg,
Pb, Ni, Zn

Punkt 10

Punkt 4

Vad hände under 2024?

Skylt som upplyser om förorenad mark har satts upp.

Möte med kommunen 19 mars

Fördjupad riskanalys

- Upphandling av ny konsult
- Ta fram fördjupad riskanalys med platsspecifika värden

Ansvarsutredning från kommunens sida

Planen framåt

- Möte med kommunen för att gå igenom konsultens provtagningsförslag
- Framtagning av provtagningsplan
- Provtaging sommar 2025
- Riskanalys och förslag på åtgärd sent 2025

Vad är det som gäller!?!

Carl Rönnow, sakkunnig miljö och hållbarhet på Svenska Båtunionen

Båtbottentvättning av fritidsbåtar

Riktlinjer, reviderad upplaga 2015

Havs- och vattenmyndighetens rapport (ursprungsrapport 2012:10)

Revidering av Havs- och
vattenmyndighetens riktlinjer för
Båtbottentvätt av fritidsbåtar (2015).

Första remissrundan klar.

Andra remissrundan "snart".

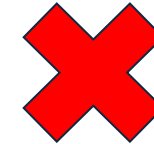
Troligen klar i vår.

Vad är det som gäller!?!

Del 2 (uppföljning av presentation från 2022 - Ett år efter Skrovmålet)

Klartecken och frågetecken!

Hur en båt ska saneras

När ska en båt saneras

Riktvärde/gränsvärde för skrappröver

Definition av "tillfällig vistelse"

Vilka krav kan kommunen ställa?

Riktvärde/gränsvärde för XRF

Översättningstabell mellan XRF och skrapprov

Hur hantera nya medlemmar/båtar under säsong

Vad gäller vid tvätt av båt?

Siliconfärger/båtbottentvätt och mikroplaster?

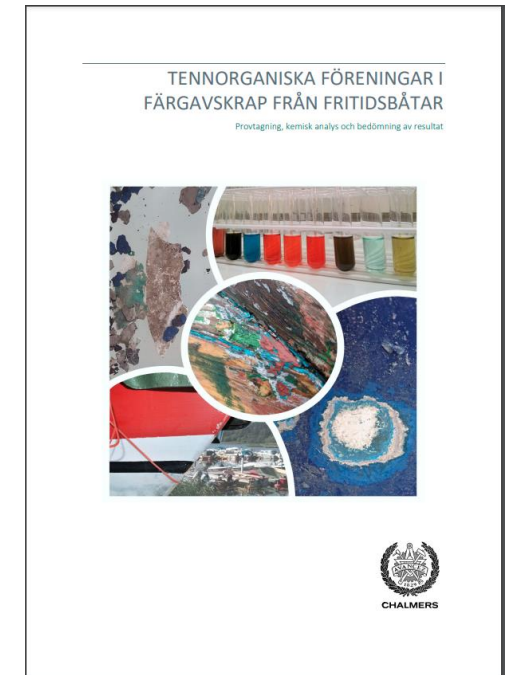
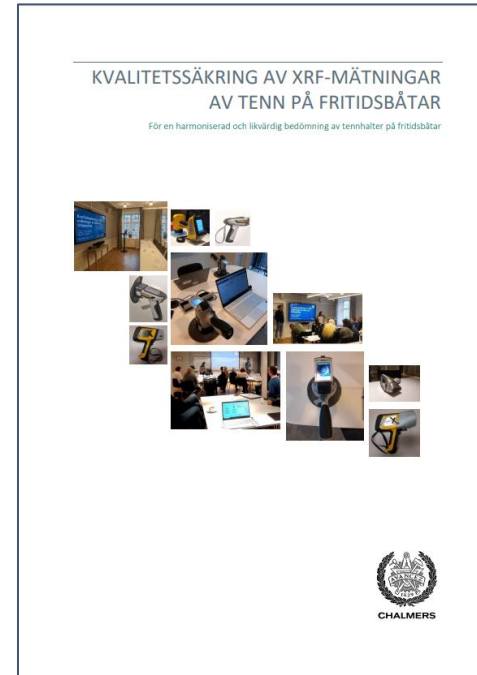
Kommer kopparfärger bli förbjudna i Östersjön?

Kommer kommunen ställa krav på marksanering?

När ska en båt saneras?

Transportstyrelsen håller just nu på att skriva en vägledning som ska svara på frågan. Vägledningen utgår från Chalmers rapport om XRF-mätningar och skrapprover.

Förhoppningsvis klar under 2025.

XRF mätning
Skrapprover

Ålder
Hemmahamn

Byggd före 1996
Östersjön

> 100 ug/cm2 tenn
> 100 mg/kg
TBT/TPhT

Sanera!

Enskild punkt + 3 kontrollpunkter

Medelvärde

Byggd före 1996
Mälaren

> 100 ug/cm2 tenn
> 1000 ug/cm2 koppar
> 100 mg/kg TBT/TPhT
> 1000 mg/kg koppar

Sanera!

Bedömningsfråga!

Byggd efter 1996
Mälaren

> 1000 ug/cm2 koppar
> 1000 mg/kg koppar

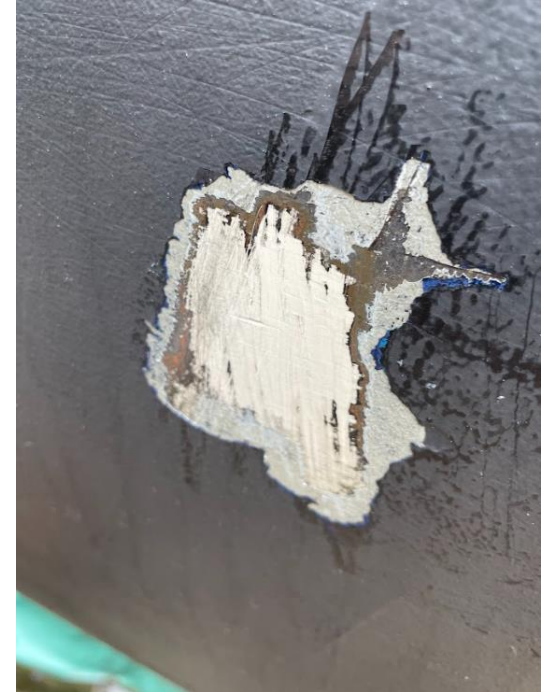
Sanera!

Bedömningsfråga!

Summerat - vi har tillfredsställande "värden" för
tennorganiska föreningar, men inte koppar..

Skrapprover kan (äntligen) analyseras för tennorganiska föreningar!

- Skrapprover kan ses som komplement till XRF
- Rabatt för SBU-medlemmar
- Pris för analys av tennorganiska föreningar: 2 500 kr under 2024 (ord 3 750 kr)
- Pris för analys av metaller: 800 kr under 2024 (ord 1 700 kr)
- Vilken analys ska du välja? Se tidigare bild
- För att ta del av rabattkod - mejla miljo@batunionen.se
- Beställning görs på kemiskanalys.se

Hantera nya medlemmar
under säsong

Intygsmall Ren Båtbotten

Båtklubbens namn: _____ Ver. 2 2023

Intygsmall Ren båtbotten

Detta intyg visar att den båt som anges nedan, har en ren båtbotten som följer de regler som gäller för det vatten där båten har sin huvudsakliga förtöjningsplats.

Båtklubbar klassas som miljöfarlig verksamhet enligt Miljöbalken, och omfattas av Miljöbalken och dess tillhörande förordningar. Båtklubben, som är verksamhetsutövare, behöver också förhålla sig till internationell och europeisk lagstiftning.

Båtbottenfärger regleras specifikt i AFS-förordningen (TBT), EU:s biociddirektiv och 29 kap 3 § 20 p. Miljöbalken. Regelverken anger att TBT är förbjudet i samtliga vatten och biocidinhållande båtbottenfärg är förbjuden i insjöar och norr om Örskär.

Som verksamhetsutövare har båtklubben ett ansvar för att lagstiftningen efterlevs, och som en del av båtklubbens egenkontroll kan denna intygsmall användas.

Genom undertecknande av detta intyg försäkras medlemmen/båtagaren att uppgifterna är korrekta, ansvarar för eventuella felaktigheter och bär ansvar vid eventuell kontroll.

Medlem (för- och efternamn): _____
Medlemsnummer och båtmmodell: _____
Signatur: _____
Datum: _____

Intygad av:
Klubbfunktionär (för- och efternamn, funktion): _____
Signatur: _____
Datum: _____

Ren båtbotten påvisas genom:

☐ XRF mätning	☐ Sanerad båt
☐ Skrapprov	☐ Eget intygande
☐ Omålad båt	☐ Annat

Se baksida för förtydligande och exempel på de olika alternativen.

"Julgranen/processbeskrivningen"

Båtmiljö för båtklubbar

- ▶ Båtmiljö för båtklubbar
 - ▶ Båtbottensanering
 - ▶ Processflöde för åtgärd av båtbotten
 - ▶ Båttätervingning – skrota din båt eller tvåtaktare
 - ▶ Havstulpanobservatör
 - ▶ Intygsmall Ren båtbotten
 - ▶ LOVA-bidrag
 - ▶ Markföreningar
 - ▶ Miljöarbete och egenkontroll
 - ▶ Mottagning och hantering av avfall (avfallshanteringsplan)
 - ▶ Rapportering av farligt avfall
 - ▶ Skrapprov – analys av båtbottenfärg
 - ▶ XRF-mätning i båtklubbens regi
 - ▶ XRF-projektet utbildning 2024
- ▶ Båtmiljö för båtagare

Processflöde för åtgärd av båtbotten

För att underlätta för båtklubbar och båtagare har Svenska Båtunionen tagit fram ett enkelt processflöde som guidar dig igenom olika steg för att besvara frågan på om din båtbotten behöver kontrolleras eller saneras från TBT eller andra biocider.

Verktöget kommer att utvecklas succesivt och mer information kommer att läggas till framgent.

Processflödet kan med fördel kompletteras med Intygsmallen för Ren båtbotten. Läs mer och ladda ner intygsmallen [här](#).

Första frågan att besvara: Är båten byggd före 1996?

Klicka dig därefter vidare i processflödet för att se vad som gäller för just din båt och se vilka alternativ som finns.

Ja

Nej

<https://batunionen.se/miljo/batmiljo-for-batklubbar/intygsmall-ren-batbotten/>

<https://batunionen.se/miljo/batmiljo-for-batklubbar/batbottensanering/processflode-for-atgard-av-batbotten/>

Miljöregler

- Säkerställ att ni har miljöregler/miljöpolicy och förankrat den inom styrelse och bland medlemmar
- Revidera årligen
- Snälla, tänk igenom hela processen och lås inte in er i en viss teknik
- Exempelvis
 - Hur hanterar ni nya medlemmar?
 - Vilka mätmetoder rekommenderas?
 - Vilka saneringsmetoder rekommenderas?
 - Får medlemmar sanera på er mark? Om nej, varför inte?
 - Vilka färger rekommenderas?
 - Hur hanterar ni medlemmar som inte följer miljöreglerna?
 - Kan ni "tvångsflytta" båtar?
 - Kan ni neka båtägare sjösättning?

Alternativa metoder

- Silikonfärger är på stark framfart och tester visar på att dessa färger är överlägsna kopparfärger
- Men! Det finns fortfarande frågetecken kring mikroplaster och biologisk nedbrytbarhet (ingen granskning av 3 e part)
- Ett förbud mot användning av kopparfärg på båtar i Östersjön kryper allt närmare..

Villkor för godkännande av biocid innehållande antifoulingprodukter som används i båtar

I Finland har nationella villkor fastställts för godkännande av biocid innehållande antifoulingprodukter. Villkoren gäller produkter avsedda för båtar som är 24 meter mindre långa. Villkoren gäller alla beslut om godkännande av antifoulingprodukter produktgrupp 21, och ändringar av godkännanden som utfärdas efter den 1 mars 20

Villkor för godkännande:

1. Den genomsnittliga urlakningshastigheten för koppar i produkter får inte överstiga $2 \mu\text{g}/\text{cm}^2/\text{d}$ (under produktens livslängd).
2. I bruksanvisningen ska produktens livslängd anges i båtsäsonger (båtsäsong = 6 månader).
3. Produkter får endast användas för målning av botten på båtar som är längre än 7 m.

<https://tukes.fi/sv/kemikalier/biocider/nationella-villkor-for-godkannande-av-biocidprodukter/villkor-for-godkannande-av-biocidnehallande-antifoulingprodukter-som-anvands-i-batar>

Tycker ni att det även skulle vara ett bra förslag i Sverige?

Hand upp!

Frågor?

carl.ronnow@batunionen.se

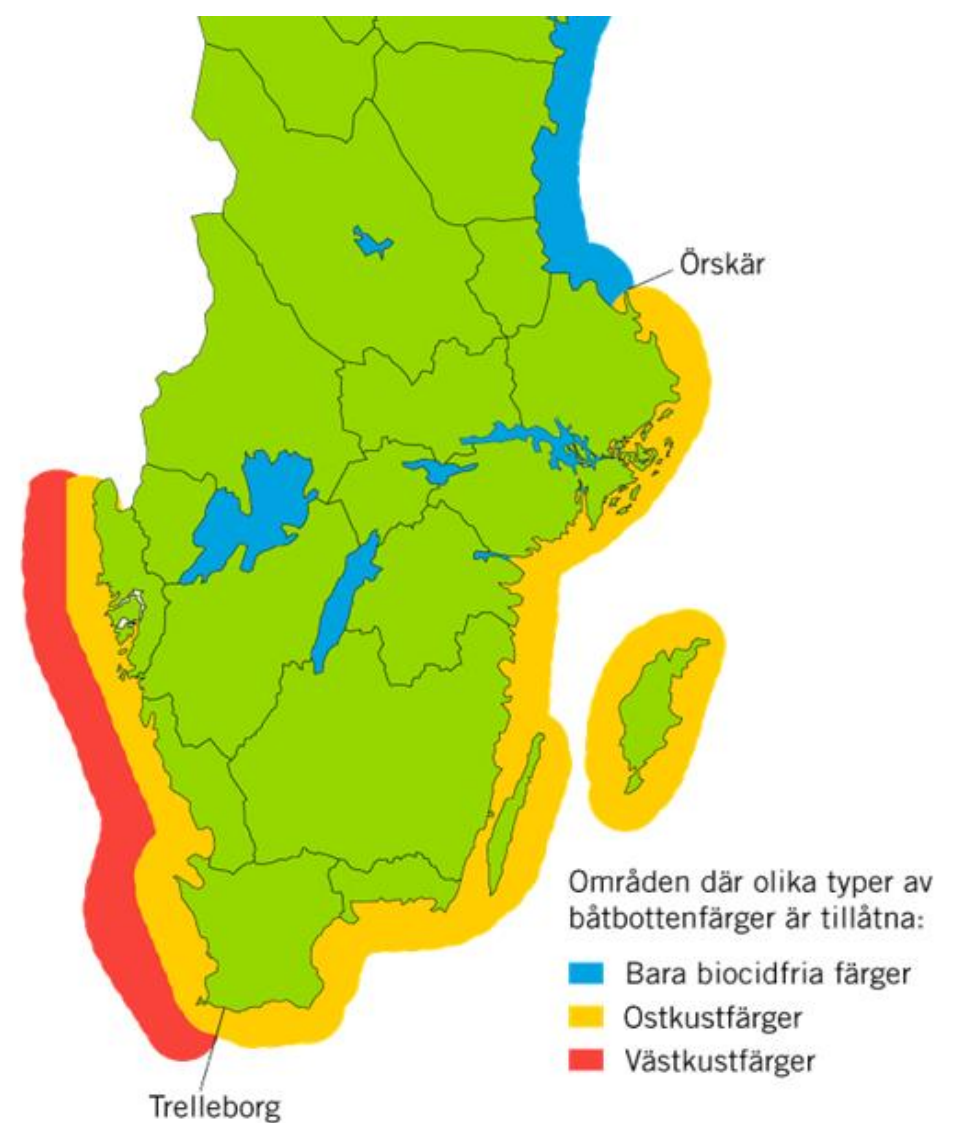

Nya regler för godkännande av båtbottenfärger

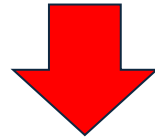
Carl Rönnow, sakkunnig miljö och hållbarhet på Svenska Båtunionen

Båtbottenfärger

- Biocidfärger behöver godkännade av Kemikalieinspektionen.
- Biocidfria färger är tillåtna och behöver inte godkännas.
- Huvudsaklig förtöjningsplats avgör vilken färg du får använda.

Nationellt förfarande

EU harmoniserat regelverk

"Biocidproduktförordningen" (BPR)

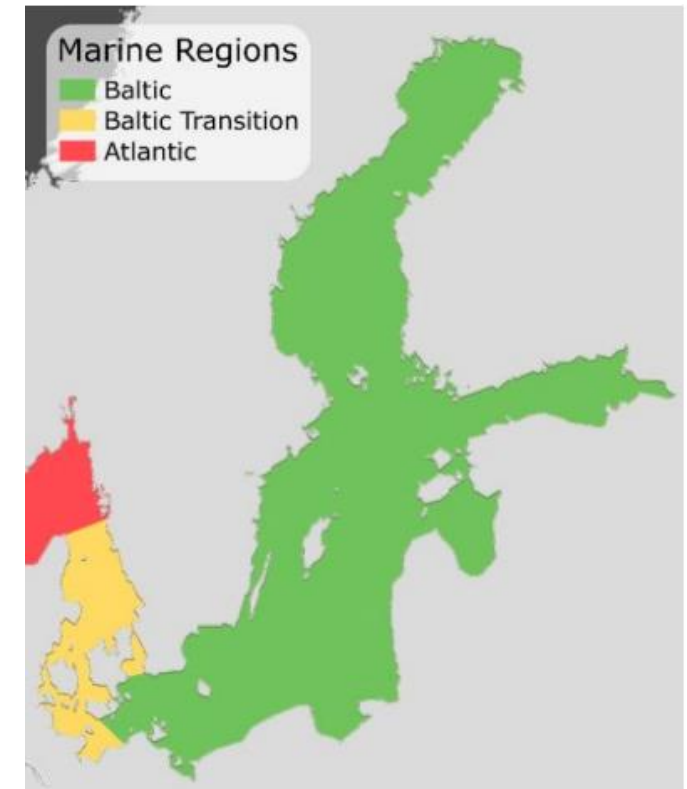
- BPR trädde i kraft 2013.
- De flesta färgtillverkarna lämnade in sina produkter (kopparfärg) för godkännande i slutet av 2017.
- Implementeringen av BPR har dragit ut på tiden.
- Under tiden har Kemi förlängt färgernas godkännande med ca 1 år i taget.
- Det är först nu (2024) som dessa produkter (kopparfärger) börjar utvärderas utifrån den nya prövningsprocessen i BPR.

Vad är nytt? Varför har det tagit så lång tid?

Hårdare prövning enligt BPR

- Risker för miljön (vattenlevande och sedimentlevande organismer)
- Risker för hälsa (vid både påföring och borttagning av färg)
- Effektivitet
- Kemiska parametrar (ex brandfarlighet)

Utvärdering enligt fastslagna kriterier och ska omfatta alla EU:s "marina regioner"

Ömsesidigt erkännande

- Färgtillverkare skickar in ansökan till alla medlemsstater där produkten önskas bli godkänd.
- Enbart **en** medlemsstat ansvarar för utvärderingen (vilket land ska inte spela någon roll).
- Varje land fattar sedan eget beslut med utvärderingen som underlag.
- Sverige är inte utvärderande land för båtbottnfärger.
- Men, Sverige kan göra nationella anpassningar av villkoren. Exempelvis att färger godkända för Östersjön inte får användas norr om Örskär.

Tabell med godkända båtbottnfärger för fritidsbåtar på ostkusten - uppdaterad 29 november 2024

Namn	Reg. nr	Villkor	Verksamma ämnen	Godkänt till och med	Typ
Mille Light Copper	5039	- Mot påväxt av vattenlevande organismer på båtar med en egenvikt över 200 kg och med huvudsak- lig förtöjningsplats på Ostkusten eller Västkusten (från Örskär till norska gränsen). - För bestrykning.	Koppar(I)oxid 6,1 vikt-%	30 november 2025	Sp
NonStop EC	4821	- Mot påväxt av vattenlevande organismer på båtar med en egenvikt över 200 kg och med huvudsak- lig förtöjningsplats på Ostkusten eller Västkusten (från Örskär till norska gränsen). - För bestrykning.	Koppar(I)oxid 7,0 vikt-%	Godkännande upphävt: 2023-09-28 Försäljningsförbud: 2024-03-27 Användningsförbud: 2024-09-28	Sp
SeaSea Antifouling Copper Plus	5001	- Mot påväxt av vattenlevande organismer på båtar med en egenvikt över 200 kg och med huvudsak- lig förtöjningsplats på Ostkusten eller Västkusten (från Örskär till norska gränsen). - För bestrykning.	Koppar(I)oxid 8,5 vikt-%	23 juni 2025	Sp
Biltema Antifouling BS	5149	- Mot påväxt av vattenlevande organismer på båtar med en egenvikt över 200 kg och med huvudsaklig förtöjningsplats på ostkusten (från Örskär till Trelleborg). - För bestrykning.	Koppar(I)oxid 7,5 vikt-%	11 september 2025	Sp
Trilux Hard Antifouling	4815	- Mot påväxt av vattenlevande organismer på båtar med en egenvikt över 200 kg och med huvudsaklig förtöjningsplats på Ostkusten eller Västkusten (från Örskär till norska gränsen). - För bestrykning.	Koppartiocyanat 13,0 vikt-%	20 maj 2025	Hd
Hard Racing Copper	5148	- Mot påväxt av vattenlevande organismer på båtar med en egenvikt över 200 kg och med huvudsaklig förtöjningsplats på ostkusten (från Örskär till Trelleborg). - För bestrykning.	Koppartiocyanat 11,5 vikt-%	Godkännande upphävt: 2024-07-10 Försäljningsförbud: 2025-01-06 Användningsförbud: 2025-07-10	Hd

Tillstånd och upplysning

Hempel A/S
Lundtoftegårdsvej 91
DK-2800 Lyngby
DANMARK

Ansökan om produktgodkännande

1. Beslut

Kemikalieinspektionen avvisar ansökan om produktgodkännande för biocidproduktfamiljen Hempel's BPF No 4.

2. Beskrivning av ärendet

Den 19 december 2017 inkom ansökan om godkännande för biocidproduktfamiljen Hempel's BPF No 4 (ärendenummer i R4BP3: BC-WA036412-53). Ansökan skickades in enligt förfarandet om ömsesidigt erkännande, artikel 34 i förordning (EU) nr 528/2012¹ (EU:s biocidförordning), med ett annat land som referensmedlemsstat.

Den 28 juni 2024 avslog referensmedlemsstaten Danmark ansökan om godkännande för biocidproduktfamiljen Hempel's BPF No 4. Detta då produktfamiljen inte uppfyller godkännandevillkoren i artikel 19.1 i EU:s biocidförordning. Referensmedlemsstaten har bland annat konstaterat bristande dokumentation när det gäller hållbarhet, fysikaliska, kemiska och tekniska egenskaper samt otillräckliga data för att stödja samtliga produkters effektivitet. Dessutom har bedömningen påvisat risk för oacceptabla effekter på människors hälsa och på miljön.

Cyber Monday! ★★★★★ (23)

Hård kopparbaserad bottenfärg Hempel Hard Racing Copper

~~629 kr~~ 280 kr

- Överskrider godkända halter av koppariocyanat – försäljningsstoppas från 7:e januari 2025 – därav det galna priset
- För appliceras på din båt fram till 11:e juli 2025
- Storsäljande bottenfärg för underhållsfri yta
- Kopparbaserad – högeffektivt skydd mot beväxning
- Hård polerbar yta – låg friktion ger lägre bränsleförbrukning och snabbare båt
- Hög täckförmåga – dryg färg räcker längre och sparar pengar

[Läs mer](#)

Oätker på vilken bottenfärg du ska ha? Testa vår [bottenfärgsväljare!](#)

UTFÖRANDE

750 ml - Red (51170) ~~629 kr~~ 280 kr 5 I LAGER

1 [Lägg i varukorg](#)

GÖR DET AVEVÄRT MYCKET ENKLARE ATT ÖPPNA BURKEN!
Burköppnare för färg / multiverktyg, stål [Lägg till](#)
Endast ~~19 kr~~ 18 kr

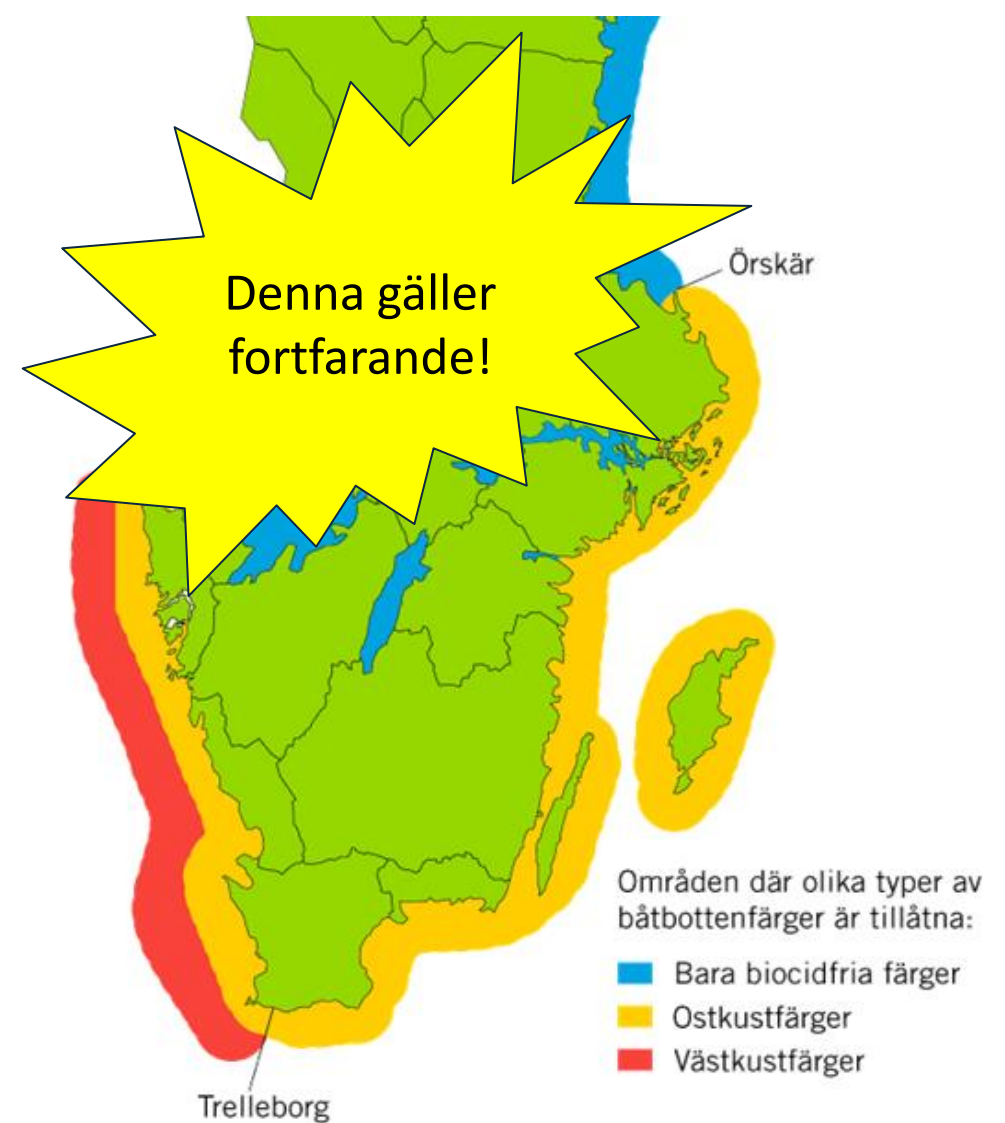
Har du målat din båt
med en färg som inte
längre är godkänd?

Var lugn, det finns inga
retroaktiva påföljder.

Foto: <https://minbaad.dk/nyhed/archive/2021/01/december/article/popular-bundmaling-fortsatter-i-ny-udgave-vc-17m-uden-biocidet-zpt-ersttter-vc-17m-extra/>

Båtbottenfärger

- Biocidfärger behöver godkännade av Kemikalieinspektionen (**genom BPR**).
- Biocidfria färger är tillåtna och behöver inte godkännas.
- Huvudsaklig förtöjningsplats avgör vilken färg du får använda.

Sammanfattningsvis

- Håll utkik på Kemi:s lista över godkända färger.
- Det kommer ta 1-2 år innan alla färger har blivit utvärderade. Troligen kommer de flesta att underkännas.
- Silikonfärger/biocidfria färger omfattas inte av BPR.
- Det är oklart hur färgtillverkarna ser på framtiden gällande koppar. Det är förenat med en stor kostnad att ta fram en ansökan..
- Silikonfärger på stark framfart samtidigt som myndigheterna vill begränsa biocider.
- Kemi:s nationella anpassningar kan ifrågasättas..

Tack!
Frågor?

carl.ronnow@batunionen.se

DYVIKMARINA

Miljövänligare drivmedel

Patric Borén

pb@dyvik.se

08-543 543 00

På fastlandet – i skärgården

En viktig länk i skärgårdens infrastruktur – året runt.

22 april, 2020

Dyvik Marina först på ostkusten att erbjuda HVO100

Snart kommer miljömedvetna båtägare att kunna tanka det förnybara dieselbränslet HVO100 på Dyvik Marina i Furulundsleden i Stockholms skärgård. Marinan, som även är en av få som erbjuder alkylatbensin på pump, blir därmed först på ostkusten med HVO100 i sjömacken.

Ett aktivt miljöengagemang

- Startade Sweboats Miljöprogram 2018
- Initiativtagare till Sweboats Miljöfond
- Ersatte fossil diesel med HVO100 2020
- Vi hade då haft alkylatbensin i pump sedan 2010
- Lanserar "Hållbart Båtliv" till marinans kunder
- Hyrbåtar och varvsbåtar på Aspen alkylatbensin
- Bottenspolningar, skrovdukar och båtlyftar

Försöker leva som vi lär;

- Kör våra maskiner på HVO100
 - Lastmaskin
 - Teleskoplastare
 - Mobilkran
 - Tjänstebil
 - Lastbil

FÖR ETT HÅLLBART BÅTLIV!

PÅ DYVIK MARINA SÄTTER VI VÅR GEMENSAMMA MILJÖ I FÖRSTA HAND

MILJÖVÄNLIGARE BRÄNSLEN

Ett enkelt och snabbt sätt att minska sitt klimatavtryck är att tanka rätt bränsle. Vi har valt att erbjuda både HVO100 och Alkylatbensin för att hjälpa våra kunder att bidra till ett hållbart båtliv.

HVO100 - FOSSILFRI DIESEL

Som den första sjömacken på ostkusten har vi ersatt fossil diesel med fossilfri förnybar diesel HVO100 som minskar växthusgasutsläppen med upp till 90% jämfört med fossil diesel. Den är inte giftigt för vattenlevande organismer och fri från svavel och aromater.

HVO100 har samma egenskaper som fossil diesel och passar både i små och stora motorer. Till exempel har Volvo Penta godkänt HVO100 som bränsle i alla sina dieselmotorer.

HVO100 är helt blandbart med konventionell diesel, har inga problem med bakterie tillväxt i tankar och kan lagras i flera år. Råvaran till bränslet som erbjuds hos oss kommer från rest- och avfallsprodukter som uppfyller hållbarhetslagen vilket innebär att de är spårbara och till exempel inte kommer från skövad mark.

Självklart kör vi även alla våra maskiner på marinen på HVO100.

ALKYLATBENSIN

Vi har en av få sjömackar som erbjuder Alkylatbensin på pump. Har du en gammal tvåtakts-utombordare, släpper den ut ungefär 30% bensin i vattnet och i luften som är helt oförbränd!

Om du tankar alkylatbensin istället för vanlig 95-oktanig så minskar de mest skadliga utsläppen med 80-90%!

Alkylatbensinen påverkar inte din motor på något negativt sätt och i förhållande till merkostnaden är miljövinsten stor! Använd även alltid biologisk nedbrytbar tvåtaktsolja.

Även moderna fyrtaktsmotorer går bättre och renare med Alkylatbensin! Den kan lagras i flera år så ha alltid Alkylatbensin i tanken över vintern och i reservdunken!

BÅTHANTERING

Vi strävar att erbjuda så miljövänliga lösningar som möjligt för våra kunder - både vad gäller tjänster och produkter

MINDRE ANVÄNDNING AV GIFTIGA BOTTENFÄRGER

Vi strävar efter att minska användandet av giftiga bottenfärger. Både genom att rekommendera att man målar mindre och genom att använda giftfria färger. Bäst är om man inte målar alls!

BÅTBOTTENVÄTT

Vi erbjuder båtbottnvätt med lyft på vår spolplatta med rening. Det betyder att vi även kan tvätta båtar som har bottenfärg. Vår pelarkran klarar båtar upp till 8 ton och i vissa fall även segelbåtar med mast.

Boka enkelt via Hamnkotoret, 08-543 543 00 eller mail@dyvik.se

Tvätt bör ske två till tre gånger per säsong och då havstulpanerna sätter sig. För att få reda på när det sker finns Havstulpanvarningen, en gratis sms-tjänst. Skicka texten **havstulpan start** till 711 20 för att starta tjänsten.

SKROVDUKAR

Vi säljer skrovdukar från Cleanboat som gör att du inte behöver bottenmåla din båt. Duken sliter inte på skrovet, monteras enkelt och håller upp till 10 säsonger. Den finns i olika storlekar för de flesta typer av motorbåtar upp cirka 8 meter. Köp din duk direkt av oss, montering kan köpas till.

BÅTLYFTAR

Vill du kunna använda din båt året runt så länge inte isen ligger så erbjuder vi ett antal båtlyftar. Med en båtlyft får du ett enkelt och bekvämt båtliv och slipper dessutom bottenmåla eller använda andra alternativ.

FÖRVARING PÅ LAND

Vi erbjuder förvaring på land under sommaren, inomhus eller inhägnat utomhus för dig som inte behöver ha båten i sjön. Säkert ur stöldsynpunkt och miljövänligt då du slipper bottenmåla eller använda andra alternativ.

BÅTANVÄNDNING

Förutom vilket bränsle som används finns det många andra saker man kan göra för att minska sin miljöpåverkan.

KÖR OCH LASTA RÄTT

Har du verkligen brättom? Buller, fart och svallvågor hör på ett sätt ihop. En båt som körs mitt i planingströskeln låter mycket, drar mycket bränsle och gör som mest svall. Lasta båten rätt och undvik att köra så att båten "gräver ner sig". Planera din körning och välj alltid kortaste väg.

Det viktigaste är att tänka på omgivningen och visa hänsyn. Följ hastighetsbestämmelserna och har du en båt som inte planar så kör långsamt så att du hittar ett gångläge för minst motstånd och därmed lägst förbrukning och minst utsläpp.

På upptäckbåtlivet.se finns filmer om ECO-driving, det vill säga hur du kör så bränslesnålt som möjligt.

BYT UT DIN GAMLA MOTOR

Har du en gammal tvåtakts-utombordare så byt den mot en modern fyrtaktsmotor eller varför inte en elmotor? Det finns elmotorer även för större motor- och segelbåtar och utbudet växer hela tiden. Köp inte heller större motor än vad du behöver. Kan du inte byta ut motorn så se till att den är väl servad för att gå så effektivt som möjligt.

VAR RÄDD OM MILJÖN OCH HÄLSAN

Minimera risken att miljön och din hälsa tar skada när du värdar din båt. Tänk efter en extra gång och använd alltid miljövänliga båtvårdsprodukter. På Dyvik Marina har vi klara regler för ansvarsfull båtvård för att skydda vår mark och din hälsa. Självklart strävar vi även efter att källsortera avfall.

Regler finns att läsa på uppsatta miljöskyltar på området samt att hämta på Hamnkotoret.

BESÖK BÅTMILJÖ.SE

Båtmiljö.se är en sajt utformad för att du som bätägare ska få kunskap, tips och alternativa lösningar för att värna om naturen och vår marinas båtliv.

SWEBOATS MILJÖFOND

Vi har valt att ansluta oss till Insamlingsstiftelsen Sweboats Miljöansvar för vår gemensamma miljö och minska båtlevets avtryck.

Genom Miljöfonden kan vi få hjälp att arbeta med miljöfrämjande åtgärder hos oss lokalt samtidigt som vi bidrar till att båtlivet blir mer miljövänligt.

Vi är alla ansvariga för båtlevets miljöpåverkan, både existerande och framtida. Vi – kunder och branschföretag - har använt för tidigt godkända produkter, men med dagens kunskaper vet vi att andra produkter är skadliga för miljön vilket innebär ett ansvar. Miljöansvar är kostsamma och bidraget är en viktig del i det stora miljöarbetet som står inför.

Medlen i Miljöfonden kommer att användas för åtgärder som att lägga, stoppa och sanera föroreningar, förebyggande åtgärder och spridning och införande av miljövänliga alternativ.

Miljöfonden administreras av Sweboat - Båtbranschens Riksförbundet. En ideell insamlingsstiftelse vid namn "Insamlingsstiftelsen Sweboats Miljöansvar" vars syfte enbart är miljöförbättrande åtgärder för båtlivet.

Vill du bidra till Miljöfonden så swisha valfritt belopp till 123-Dyviks Varv AB så slussar vi ditt bidrag vidare. Märk bidraget "Miljöfonden".

DYVIK MARINA
PÅ FASTLÄNDET I SKÄRGÅRDEN
N. 59° 31' 7" O. 18° 30' 8"

**BÅTFOLK ÄR
RIKTIGA MILJÖSVIN**

”Det finns en spridd uppfattning att båtfolket är miljösvin med stora båtar och stora motorer.

Och visst har båtlivet arbetat upp en miljöskuld som vi måste arbeta bort och som vi kommer behöva kämpa med länge.

För miljöutmaningen är båtlivets akilleshäl och det gäller att ta fram möjligheterna att bidra till miljövänligare lösningar.”

HVO 100 Q&A:

Vad är HVO100?

HVO100 är ett förnybart fossilfritt syntetiskt framställt dieselbränsle.

Vad står HVO100 för?

Hydrerad Vegetabilisk Olja

Hur görs HVO100?

HVO100 framställs genom att rest- och avfallsprodukter behandlas med vätgas

HVO 100 Q&A:

Är det någon skillnad på vanlig fossil diesel och HVO100?

HVO100 är helt fossilfri, förnybar och har samma bränseegenskaper som fossil diesel.

Vilken bränslestandard uppfyller HVO100?

HVO100 har lite lägre densitet men uppfyller i övrigt bränslestandarderna för svensk MK1 diesel.

HVO100 uppfyller den amerikanska dieselstandarderna ASTM D957.

Kommer råvaran från regnskog, palmolja etc?

Vår HVO100 kommer enbart från rest- och avfallsprodukter och alla råvaror uppfyller hållbarhetslagen vilket innebär att de är spårbara och till exempel inte kommer från skövlad mark.

HVO100

nästan (99,2%)

- FÖRNYBAR FOSSILFRI DIESEL
- 90% MINDRE CO₂ UTSLÄPP
- BLANDBAR MED VANLIG DIESEL
- INGEN BAKTERIETILLVÄXT
- LÅNG HÅLLBARHET

DYVIKMARINA
PÅ FASTLANDET I SKÄRGÅRDEN
N. 59° 31' 7" O. 18° 30' 8"

HVO 100 Q&A:

Tar motorn och båten inte tar skada av HVO100?

Nej, det sker tusentals tankningar årligen, flera åkerier, entreprenadfirmor och rederier använder bränslet sedan flera år tillbaka med mycket gott resultat – och stora miljövinster

Passar den alla dieselmotorer?

Ja, det passar både i stora och små dieselmotorer oavsett land eller marin användning.

Kan man blanda vanlig diesel och HVO100?

Ja, HVO100 kan blandas oavsett proportion med vanlig fossil diesel

HVO 100

nästan (99,2%)

- FÖRNYBAR FOSSILFRI DIESEL
- 90% MINDRE CO₂ UTSLÄPP
- BLANDBAR MED VANLIG DIESEL
- INGEN BAKTERIETILLVÄXT
- LÅNG HÅLLBARHET

DYVIKMARINA
PÅ FASTLANDET I SKÄRGÅRDEN
N. 59° 31' 7" O. 18° 30' 8"

HVO 100 Q&A:

Kan det växa bakterier i HVO100?

Nej. Problem med bakterietillväxt i diesel kommer oftast från RME-tillsats vilket inte finns i HVO.

Fungerar HVO100 för båtvärmare etc?

Ja.

Godkänner motortillverkare HVO100 som bränsle?

Ja.

HVO100

nästan (99,2%)

- FÖRNYBAR FOSSILFRI DIESEL
- 90% MINDRE CO₂ UTSLÄPP
- BLANDBAR MED VANLIG DIESEL
- INGEN BAKTERIETILLVÄXT
- LÅNG HÅLLBARHET

DYVIKMARINA
PÅ FASTLANDET I SKÄRGÅRDEN
N. 59° 31' 7" O. 18° 30' 8"

HVO 100 Q&A:

Kan det växa bakterier i HVO100?

Nej. Problem med bakterietillväxt i diesel kommer oftast från RME-tillsats vilket inte finns i HVO.

Fungerar HVO100 för båtvärmare etc?

Ja.

Godkänner motortillverkare HVO100 som bränsle?

Ja.

Kan man lagra HVO100?

Ja, HVO100 kan lagras i flera år utan att kvaliteten försämras.

Vad gör det för skillnad för miljön att använda HVO100 istället för fossil diesel?

HVO 100 är 100% förnybar.

HVO100 minskar växthusgasutsläppet med 90%.

HVO100 är inte giftigt för vattenlevande organismer.

HVO100 är fritt från svavel och aromatiska kolväten och sotar mindre.

Är det värt 3:- mer?

- Segelbåt 100L per säsong:
300:- extra
- Motorbåt 1000L per säsong:
3 000:- extra

Politiken styr – därför blir priset nyckfullt

- Prisspann

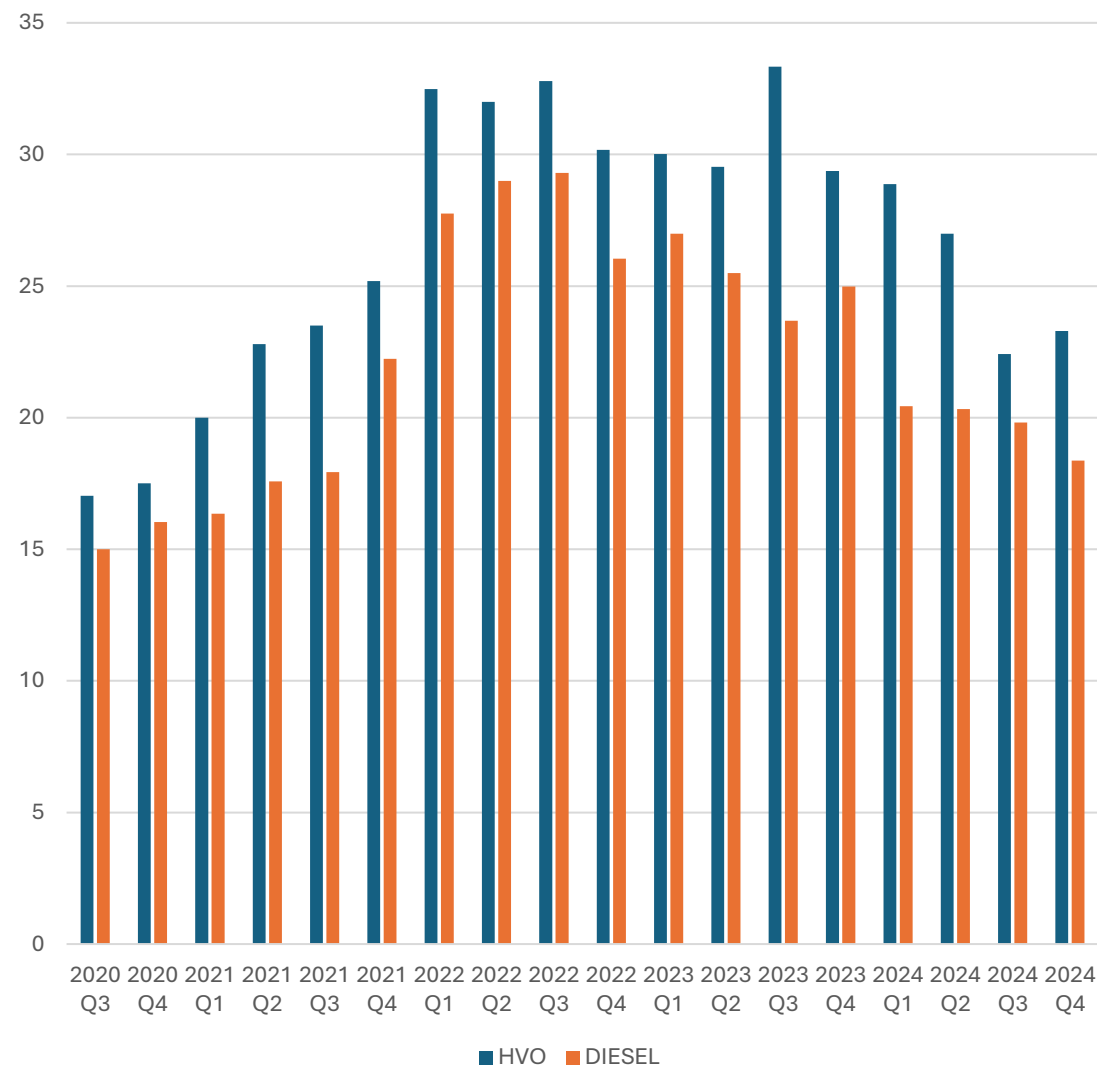
Lägst: 17,03

Högst: 35,85

(Fossildiesel 15,60 – 28,70)

- Efterfrågan styr priset på HVO100
- När reduktionsplikten infördes – som innebar inblandning 10 % inblandning av fossilfritt – blev HVO100 25 % dyrare men fossildieseln bara 7%.
- Sverige har ett undantag från EU:s krav på att miljöbränslen ska beskattas t o m 2026

Pris vid pump 2020 - 24

Erfarenheterna:

- **"Fantastiskt – men för dyrt"**

- Volymen minskade med nästan 40%

- Inga problem med motorer

Bemötandet:

- Först skepsis från våra kunder
- Numera inga diskussioner eller frågor
- När man väl provat vill ingen byta – om det inte vore för priset...

Aspen Alkylatbensin

Extra ren form av bensin som ger en renare förbränning

Alkylatbensin är en bensin utvecklad för att ge så låga utsläpp av hälsoskadliga ämnen som möjligt. Den innehåller i stort sett inga av de skadligaste kolvätena bensen, aromater eller olefiner (alkener).

Gör allra mest nytta i 2-taktsmotorer.
Minska de skadliga utsläppen med hela 80-90 %

För att ytterligare minska miljöpåverkan från din 2-takts utombordare kan du använda en tvåtaktsolja som är biologiskt lätt nedbrytbar.

Tål att lagras, perfekt för reservdunken. 10:- dyrare än Bensin 98:-

**ÖSTERSJÖ
KONTRAKTET®**

Välkommen till Östersjökontraktet®!

Mitt löfte till havet

**Om många gör något behöver ingen göra allt
för att rädda Östersjön!**

Havet

Det finns bara ett hav

Östersjön

Ett litet vatten med svåra naturliga förutsättningar

Cirkulation 30-40 år

Grunt

Låg salthalt

Östersjöns problem

Industriellt överfiske

Övergödning

Farliga ämnen

Klimatet

Åtgärder

Stopp för storskaligt fiske

Större säkerhetsmarginaler i fångstkvoter

Mindre näringsläckage från jordbruket

Mer utbyggd och mer effektiv avloppsrening

Bättre övervakning och granskning av kemikalier

Större säkerhetsmarginaler i riskbedömning av kemikalieblandningar

Minska utsläpp av växthusgaser

Välkommen till Östersjökontraktet®!

Mitt löfte till havet

Vi påverkar samhället för ett friskare Östersjön

Vi påverkar genom att:

- **Informera**
- **Engagera**
- **Samarbeta**

Genom att nå och engagera många får vi effekt i smått och stort!

Initiativet Östersjökontraktet®

Initiativet Östersjökontraktet® grundar sig på ett mångårigt arbete för Östersjön!

Under en lång rad år har ett arbete med Östersjöns miljö bedrivits genom bl.a. Expedition Rädda Östersjön i ett stort nätverk med många samarbeten som Stockholms universitet-Östersjöcentrum, Regeringskansliet, Hovet och ett flertal företag och andra organisationer.

Stiftelsen Östersjökontraktet®

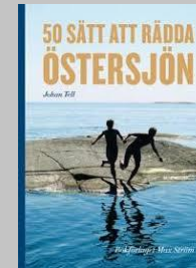
Stiftelsen Östersjökontraktet är en insamlingsstiftelse ”Insamlingsstiftelsen Östersjökontraktet” som driver egna projekt och stödjer andras projekt, som bidrar till att engagera allmänheten, företag och makthavare i de kringliggande länderna för ett friskare Östersjön.

Stiftelsen är fristående, partipolitiskt och religiöst obunden, dedikerad till att säkerställa ett långsiktigt hållbart och friskt Östersjön för framtida generationer.

Aktuellt

- Fiskekvoter 2025, fortsatt överfiske
- Regeringens havsproposition
- Viktiga åtgärder för Östersjön, Östersjöcentrum
- Baltic breakfast
- Östersjöambassadörsutbildning, Rotary

**ÖSTERSJÖ
KONTRAKTET®**

Östersjökontraktet®!

claes.bruhn@ostersjokontraktet.se

070-6828500

www.ostersjokontraktet.se

Saltsjön - Mälarens Båtförbund

Lotta Rosenberg Linnér

Kansliansvarig SMBF
SMBF:s miljökommitté
SBU:s miljökomitté

Saltsjön - Mälarens Båtförbund

Enkätundersökning toatömning fritidsbåtar

Undersökning via SMBFs nyhetsbrev den 27 september 2024

Utskick till närmare 38 000 fritidsbåtsägare inom
Saltsjön-Mälarens förbund upptagningsområde

Svar från 474 respondenter

Saltsjön - Mälarens Båtförbund

ANNA BJÖRN biolog

Skydda din badvik – kissa inte i vattnet

SENASTE NYTT PÅ TV4.SE Försvunnen man hittad död

Kissa inte i havet

Nyhetsmorgon

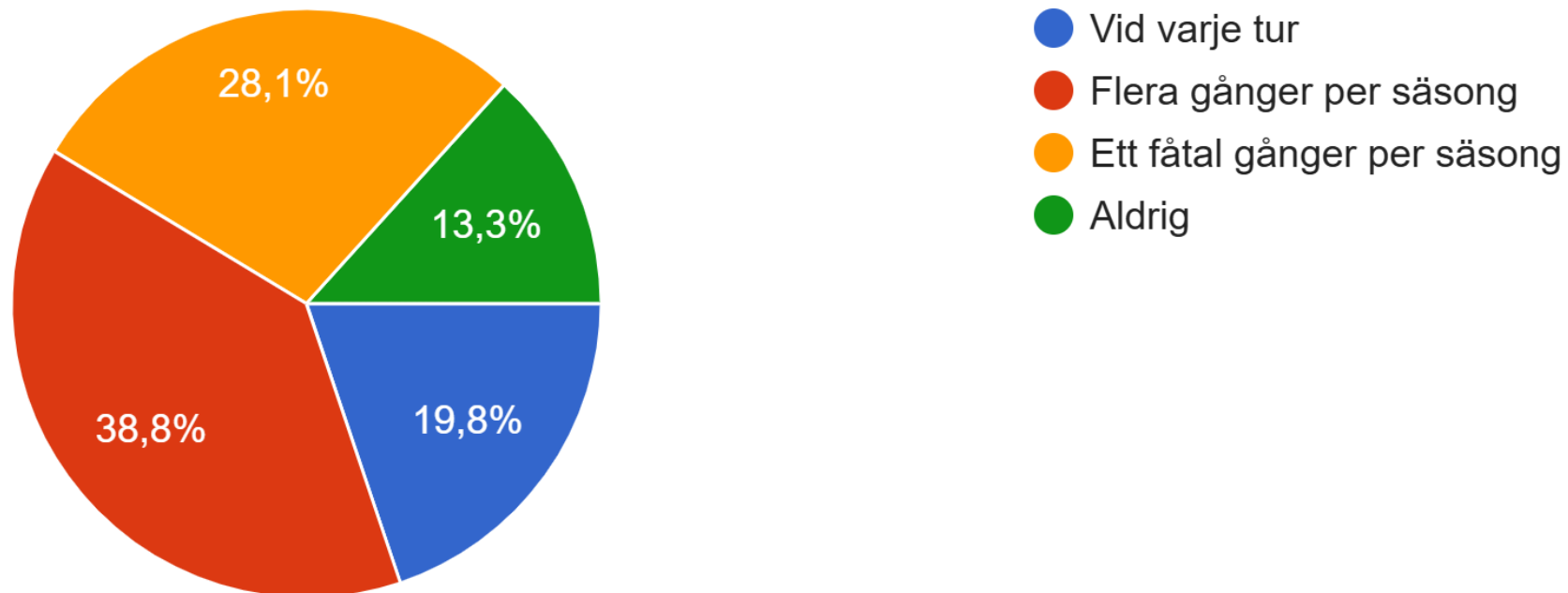
Skydda din badvik – kissa inte i vattnet , 4 min 7 sek

En liter urin göder 6-8 kilo alger. Det kan påverka ganska mycket på ett litet område som vid den lokala lilla badviken till exempel, säger Anna Björn som är biolog och enhetschef på Baltic Sea Science Center på Skansen som vill få oss att tänka om och gå upp på land för att kissa. Algerna gynnas av näringen från kiss och blir ett problem bland annat för att de växer på blåstången som brukar kallas för Östersjöns regnskog. Det är en viktig miljö och är skydd för olika djur. Algerna förhindrar också solstrålarna.

En liter urin göder 6-8 kilo alger.

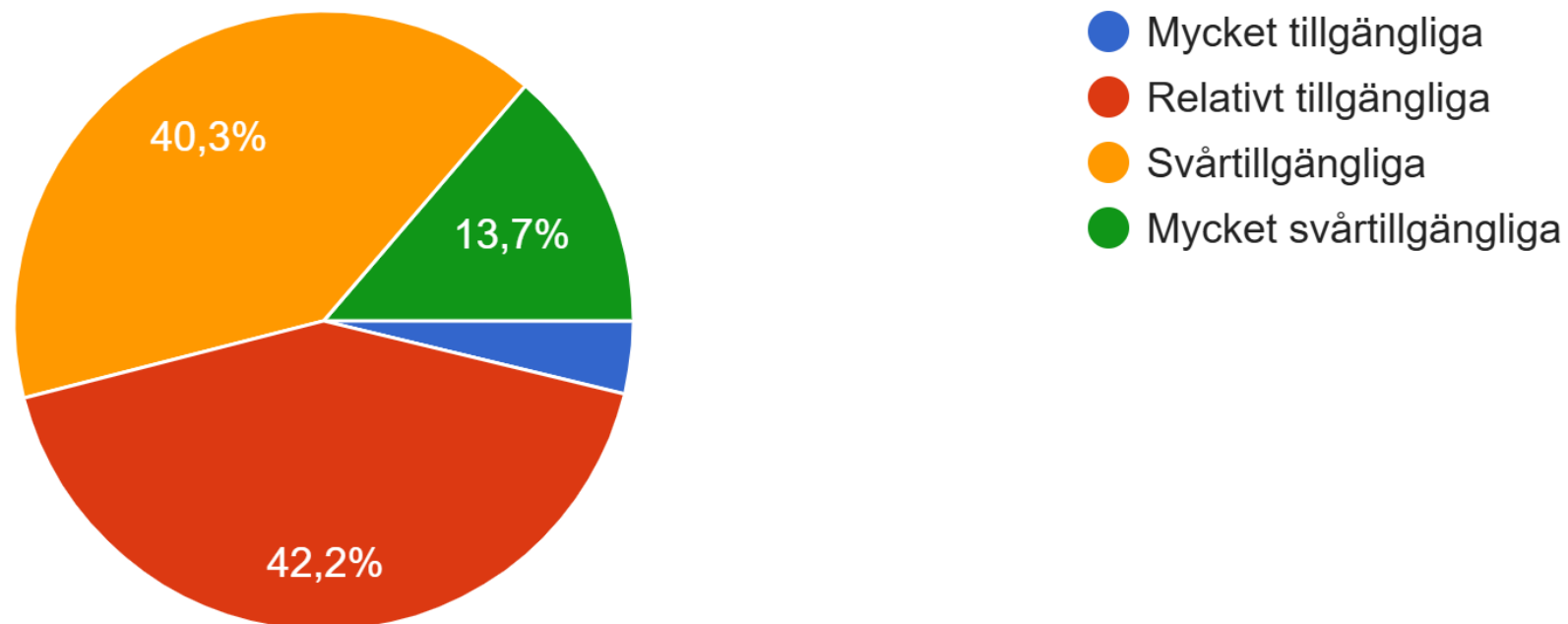
3. Hur ofta tömmer du din septiktank vid en toatömningsstation?

474 svar

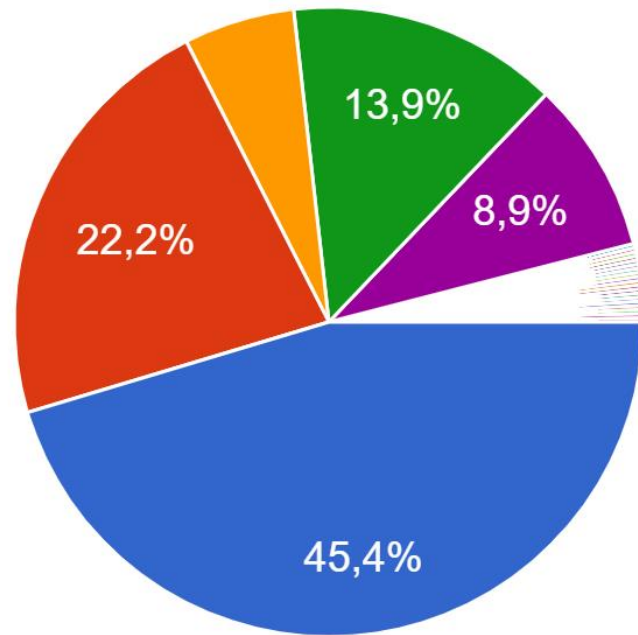
6. Hur tillgängliga upplever du toatömningsstationerna är i områden där du semesterar?

474 svar

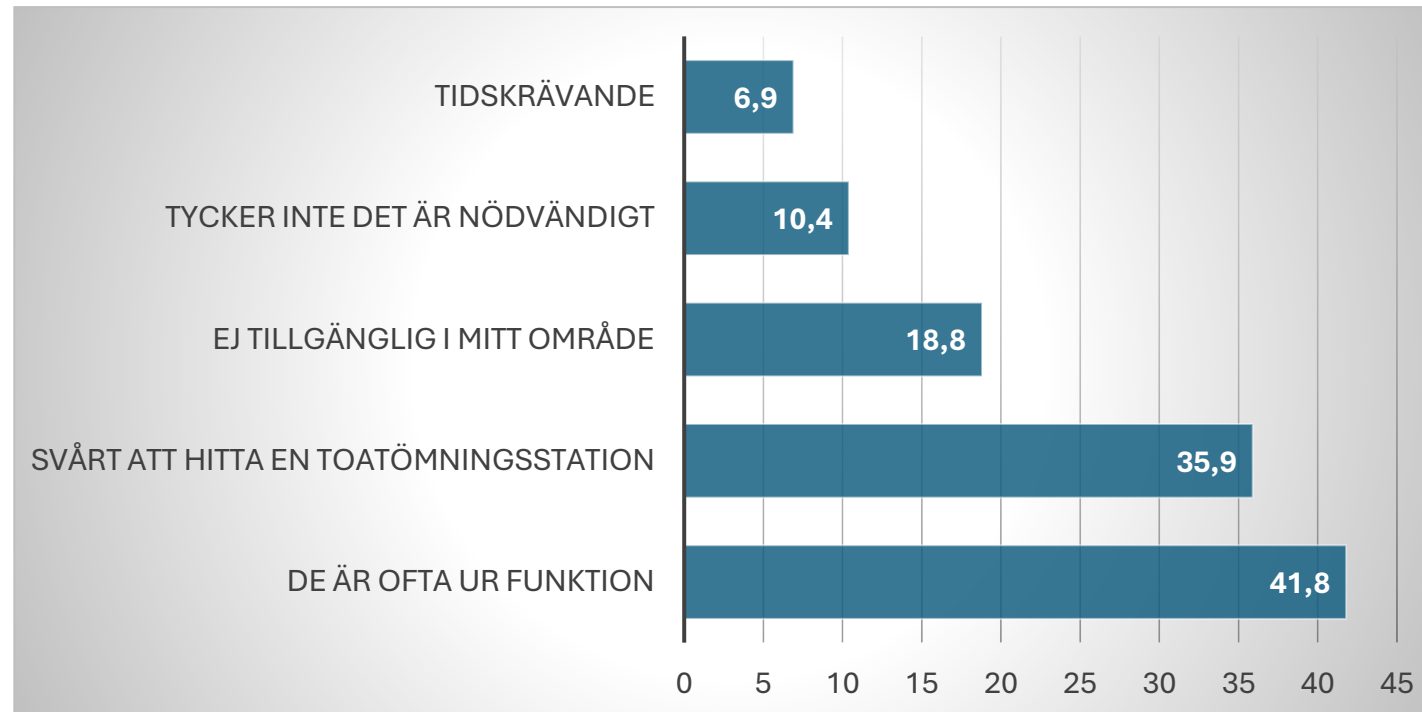
7. Hur ofta använder du toatömningsstation när du tömmer din septiktank?

474 svar

- Varje gång
 - Nästan varje gång
 - Varannan gång
 - Oftast inte
 - Aldrig
 - De fungerar ju aldrig!!!
 - Har mulltoa, behöver ej töms på en tö...
 - När någon fungerar
- ▲ 1/3 ▼

Vad är den främsta anledningen till att du inte använder toatömningsstation oftare?
Flera alternativ är möjliga.

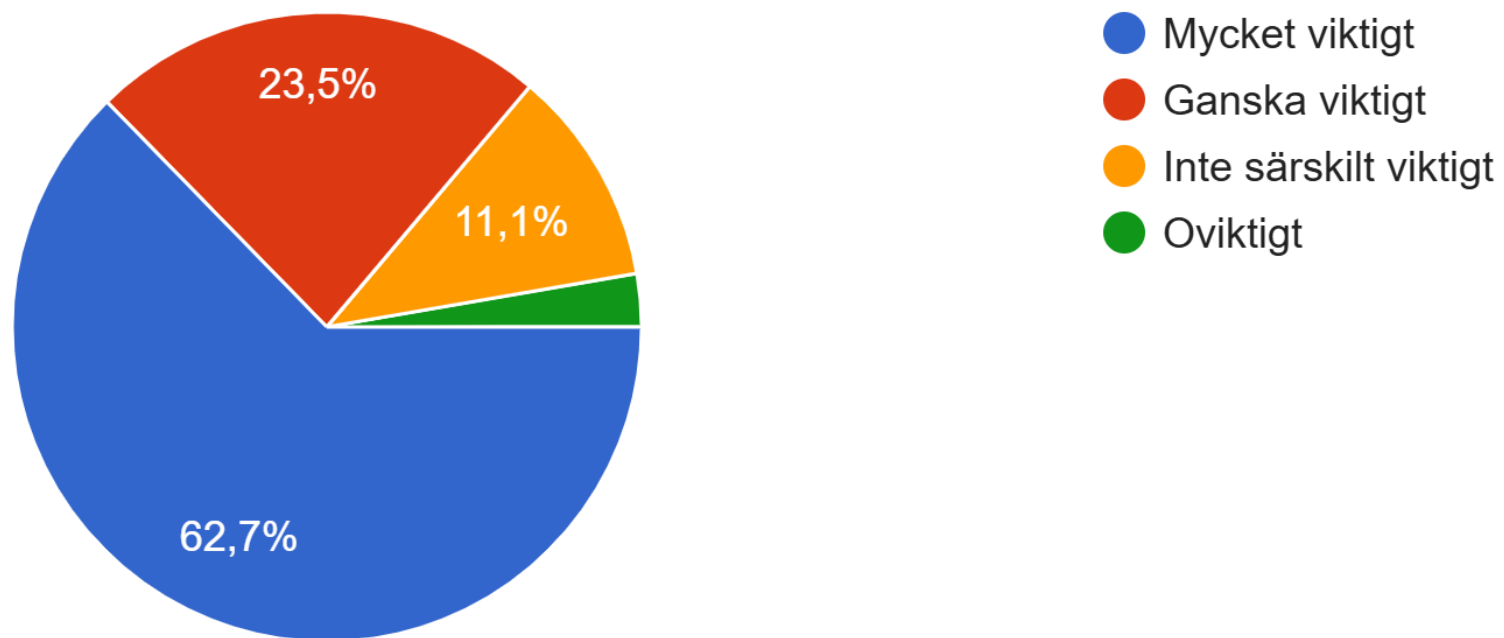

Andra svar

Överfull, finns i båtklubben, för lång körsträcka, använder sällan toalett ombord utan använder dass i land, för långt att åka vilket blir dyrt och sämre för miljön, angöring är besvärlig i vind och bland andra båtar, mulltoa på båten, skiter i det, svårt att lägga till, tömmer så ofta det behövs.

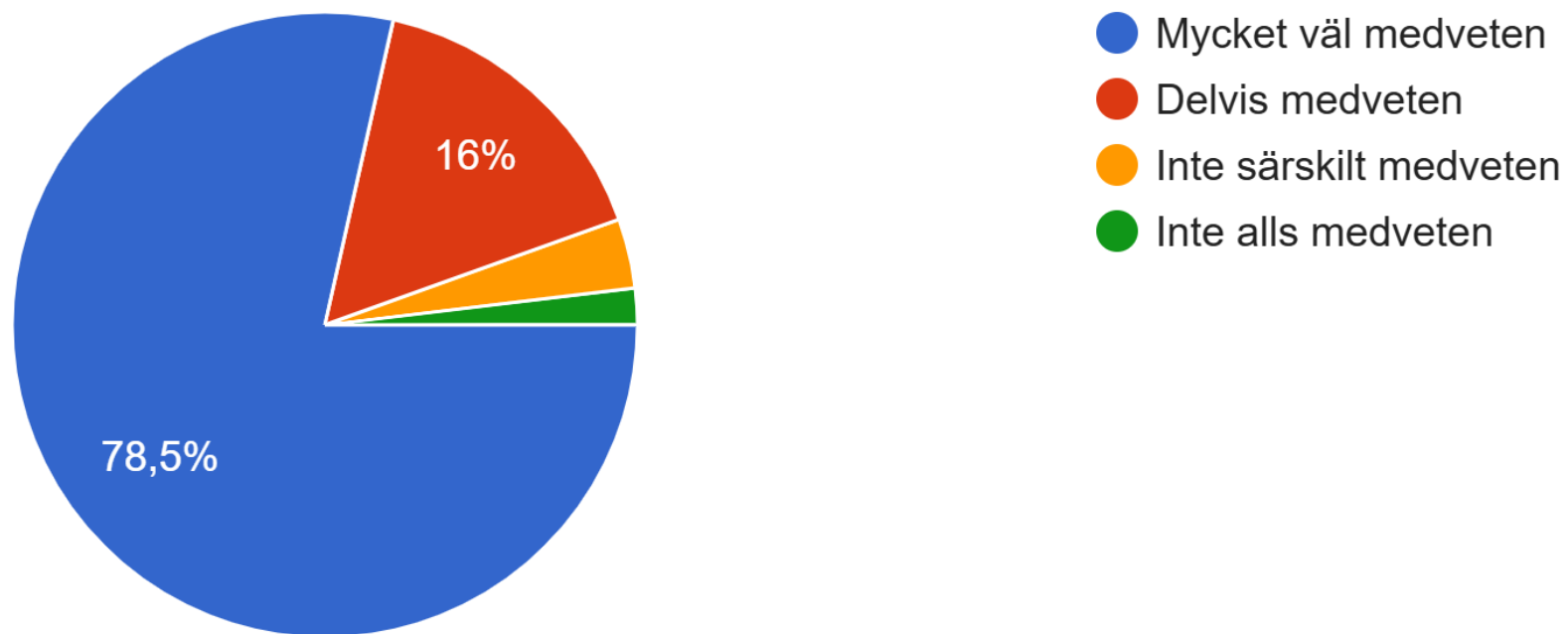
11. Hur viktigt tycker du det är att tömma på en toatömningsstation för att skydda miljön?

474 svar

12. Hur medveten är du om att utsläpp från båttoaletter kan bidra till övergödning av sjöar och hav?

474 svar

14. Vad tycker du skulle kunna göras för att förbättra användningen av toatömningsstationer? *Frivillig*

Elektriska. Bättre anti-spill och mindre lukt. Mjuka kanter så man slipper fendor.

Bättre beskrivningar och guider hur man gör för att lägga till och tömma vid stationer

Att dom fungerar, bättre underhåll

En fungerande app som transportstyrelse hade

Fler stationer!!!

Att dom töms oftare och kollas upp att dom fungerar. Ett gemensamt ansvar via t ex länsstyrelsen för alla och inte som nu blandat ansvar mellan kommun, båtklubb, organisation

Tillåt inga tapphål (under ytan) i nya båtar

Att det alltid är gratis även vid mack

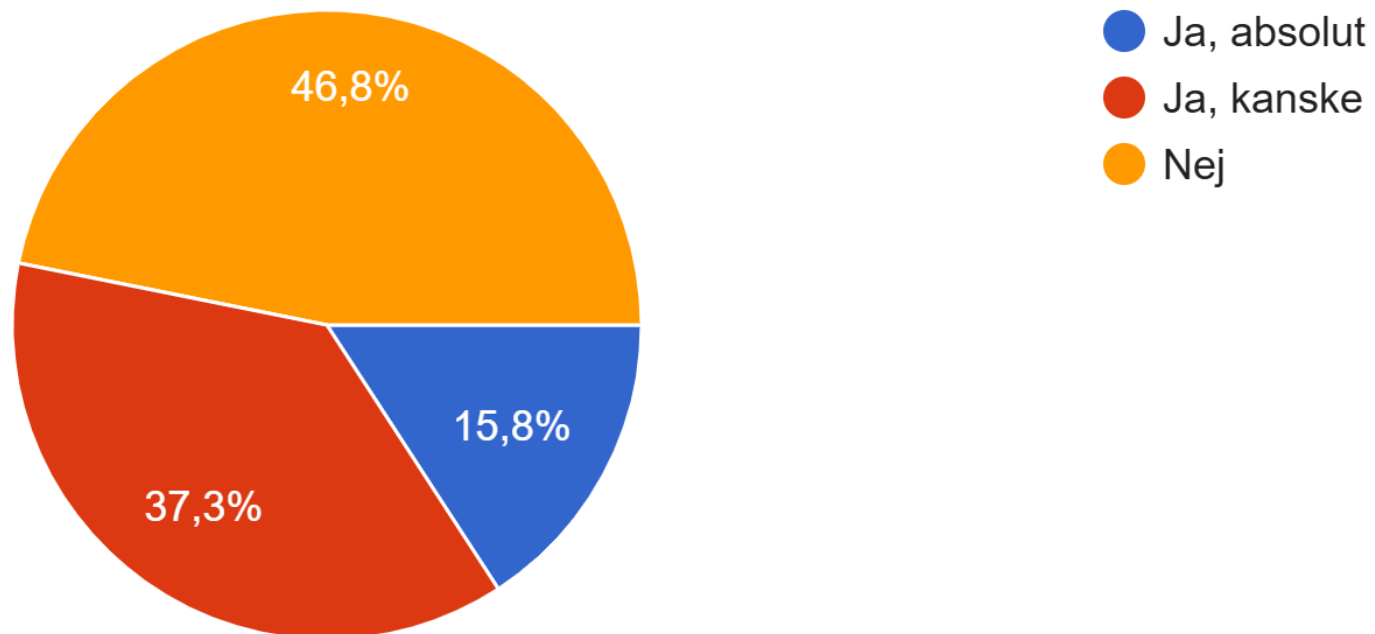
Se till att installera fler stationer så att tillgängligheten ökar. Att köra 20nm enkel resa för att tömma toa är inte ekonomiskt hållbart, varför flera jag känner väljer att tömma rakt ut i sjön. Om man menar allvar med miljön, se till att det finns fler stationer. Vi tömmer till 99% i stationer och tvingas därför att alltid tömma så snart vi ser en station.

De måste finnas på fler ställen och även i ytterskärgården. Det går inte att ta sig in till de som idag finns om man tex är på Nassa.

Krav på och ersättning till kommunerna för att det håller med fungerande system och böter om de inte funkar.
Krav på skylt som visar om en station fungerar eller inte så man ser innan man lägger till

15. Skulle du vara villig att betala en avgift för fler och bättre toatömningsstationer om det ledde till minskad övergödning?

474 svar

Slutsats

- Fungerar väl i hemmahamn, ej ute i skärgården.
- Fler stationer i ytterskärgården behövs.
- Bättre och snabbare underhåll.
- Gammal teknik, det finns behov av att produktutveckla stationerna.
- Finns ej kompetens i kommunerna?
- Båtägarna har gjort sin del
- Båtägare rör sig i flera vatten Mälaren/yttre- och inre skärgården.

Detta har vi gjort -1

Mottagningsdirektivet

- ✓ 3-4 sommarmånader från lag till att planerna skulle lämnas in!
- ✓ Informationstexter, mall och webbmöten flera gånger
- ✓ Alla klubbar lämnade in avfallshanteringsplaner i tid !!
- ✓ Flertalet fick dem godkända av kommunen i tid
- ✓ Bl a krav på ”samråd” skapade vissa diskussioner
- ✓ Nu gäller planerna i fem år (om inget förändras i klubben)
- ✓ Miljöinspektionerna enligt Miljöbalken fortsätter som tidigare

Detta har vi gjort -2

Nämndöskärgårdens nationalpark

- ✓ Landets andra maritima nationalpark
- ✓ Lämnat två yttranden
Se till parken fortsatt blir tillgänglig för fritidsbåtar
Säkra och miljövänliga förtöjningar i naturhamnar. Bojar och ringar
Landtoaletter och tömningsstationer
- ✓ Beslut i riksdag och regering i vinter
- ✓ Invigning 2025
- ✓ Det kommer fler marina nationalparker framöver

Detta har vi gjort -3

Mark

- ✓ Kommuner kräver markinventering/provtagning för att hitta eventuella föroreningar
- ✓ Flera kommuner kommer att göra detta
- ✓ Vi följer detta för att kunna bistå alla klubbar på bästa sätt
- ✓ Någon form av manual "Om kommunen hör av sig..." tas fram
- ✓ Överväg att inrätta en "miljöfond" i klubben

Detta har vi gjort - 5

- ✓ Medverkat, via regionala pilotprojektet Ekobaserad havsförvaltning, till att Skippo har miljöinformation i sina sjökort
- ✓ Sitter i SBU:s miljökommitté
- ✓ Följer vad som händer med regler och lager
- ✓ Sprider information till miljösamordnare i klubbarna
- ✓ Nyhetsbrev från SMBF
- ✓ Arrangerar miljökonferens årligen (nov-dec)
- ✓ Information/seminarium vid Båtdagen i februari
- ✓ Svarar på frågor från klubbarna
- ✓ Besöker gärna klubbar när det är möjligt (styrelse eller medlemsmöte)

Annat på gång...

- SBU tar fram nytt båtpolitiskt program. 1/3 handlar om miljö
- XRF-utbildning av funktionärer fortsätter. Anmäl er till SMBF
- Egenkontroll av båtklubb kommer. Säkerhet och miljö
- Fokus på fungerande toatömningsstationer och toaletter i land
- Fokus på övergivna eller upphittade (skrot-) båtar
- Nya riktlinjer från HaV om tvätt av båtbottnar (biocidmålade)

Vad händer i klubbarna?

- Akuta problem?
 - Har ni miljösamordnare som sitter i styrelsen? Glöm inte att uppdatera funktion i BAS!
 - Vad upplever båtägarna som svårt med miljöfrågor?
 - Har styrelse /funktionärer tillräcklig kompetens i miljöfrågor?
 - Vill ni ha ännu mer miljö-information? Hur? Om vad?
-
- Båtmiljö.se
 - Handboken för fritidsbåtshamnar: <https://batunionen.se/wp-content/uploads/2022/11/Handbok-fo%CC%88r-fritidsba%CC%8Atshamnar-221201.pdf>

TACK!

Saltsjön - Mälarens Båtförbund